

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ · УРОК 23

Отаманщина. Н. Махно. Холодноярська республіка.

Міні-презентація · матеріал уроку без тестів

Що потрібно зрозуміти на уроці

Головна думка. Ослаблення державних інституцій, масове озброєння селян і земельний конфлікт породили отаманщину. Найвідомішими проявами повстанського руху стали махновщина на Півдні та Холодноярська республіка на Черкащині.

1. Причини отаманщини

Причина	Пояснення
Слабкість центральної влади	Режими й фронти постійно змінювалися.
Масове озброєння	Селяни мали зброю після світової війни та революції.
Земельний конфлікт	Спротив реквізіціям і невирішеність аграрного питання.
Розпорошення командування	Місцеві отамани часто проводили власну політику.

2. Нестор Махно

Ознака	Зміст
Центр	Район Гуляйполя на Півдні України.
Соціальна база	Переважно селянство.
Тактика	Маневрова партизанська війна, швидкі рейди, кулеметні тачанки.
Союзи	Тимчасові союзи з більшовиками проти спільних ворогів не скасовували автономності руху.
1919 р.	Махновські рейди руйнували тил денікінських військ.

3. Інші отамани

Постать	Роль
Данило Терпило (Зелений)	Один із найбільших отаманів Київщини; вів боротьбу проти різних режимів.
Матвій Григор'єв	У 1919 р. підняв масштабне антибільшовицьке повстання.

4. Холодний Яр

Ознака	Зміст
Час	1919–1922 рр.
Район	Чигиринщина; центр — село Мельники, важливий осередок — Мотронинський монастир.
Керівники	Брати Чучупаки, зокрема Василь Чучупака.
Орієнтація	Підтримка української незалежності й УНР.

Підсумкова схема

